

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ERAELU KAITSE JA RIIGI LÄBIPAISTVUSE EEST

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1.-3/18/3316

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	03.12.2018 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	22.10.2018
Teabevaldaja	Tallinna Transpordiamet aadress: Vabaduse väljak 10a, 10146 Tallinn e-posti aadress: tta@tallinnlv.ee
Teabevaldaja vastutava isik	Juhataja
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti aadress: xxxxx.xxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1punktide 3 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lõike 4 alusel

1) teen vaideotsuse rahuldada vaie täielikult

2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

Vaadata uuesti läbi vaide esitaja 19.10.2018 teabenõue ning väljastada see osa vaide esitaja soovitud väärteootsusest, millele piirangud ei laiene. Väljastamata jäetud teabe osas tuleb keeldumist põhjendada.

3) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 12. detsember 2018

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Teabevaldaja saab ettekirjutuse (ülaltoodud punkt 2) vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

Väike-Ameerika 19 / 10129 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee
Registrikood 70004235

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksiooni peadirektorile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspeksioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtjaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile avaliku teabe seaduse § 51 lõike 3 alusel:

sunniraha 1200 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 19.10.2018 esitas vaide esitaja Tallinna Transpordiametile teabenõude, milles soovis oma avalduse alusel alustatud väärteomenetluse (OÜ Bitakco suhtes) dokumendi koopiaid. Dokumendi palus vaide esitaja saata oma e-posti aadressile.
2. Samal päeval keeldus Tallinna Transpordiamet teabenõude täitmisest järgmise põhjendusega: „Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 35 lg 1 p 11 kohaselt tunnistatakse asutusesiseseks teabe, mis sisaldab delikaatseid isikuandmeid ja p 12 kohaselt teabe, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatus.

AvTS § 23 lg 1 p 1 kohaselt keeldub teabevaldaja teabenõude täitmisest, kui taotletava teabe suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust.“

3. Vaide esitaja Tallinna Transpordiameti teabenõude täitmisest keeldumisega ei nõustunud, leides, et keeldumine ei ole õiguspärane ning esitas Andmekaitse Inspeksioonile vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Pöördusin 19.10.2018 teabenõudega Tallinna Transpordiameti ametniku poole ja sain samal päeval vastuse, milles anti teada, et keeldutakse teabenõude täitmisest järgmisel põhjusel.

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 35 lg 1 p 11 kohaselt tunnistatakse asutusesiseseks teabe, mis sisaldab delikaatseid isikuandmeid ja p 12 kohaselt teabe, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatus. AvTS § 23 lg 1 p 1 kohaselt keeldub teabevaldaja teabenõude täitmisest, kui taotletava teabe suhtes kehtivad juurdepääsupiirangud ja teabenõudjal ei ole taotletavale teabele juurdepääsuõigust.

Kuna keelduti teabenõude täitmisest, siis ei pea otstarbekaks oodata ära tähtaega – samas kui

see on vajalik, siis palun võtta asi menetlusse peale tähtaja möödumist. Rikutud on minu põhiõigust saada infot!

Soovin, et minu teabenõue täidetaks ja minule edastataks küsitud materjalid.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Andmekaitse inspeksioon vaatab läbi Erasiku vaiet Tallinna Transpordiameti tegevuse peale teabenõudele vastamisel. Esitasite Tallinna Transpordiametile (TTA) vaide läbivaatamise käigus 4 küsimust:

- 1. Kas TTA-le oli arusaadav, milliseid konkreetseid dokumente vaide esitaja 19.10.2018 teabenõudes soovis?*
- 2. Juhul kui ei olnud, siis miks ei täpsustatud teabenõuet?*
- 3. Juhul kui oli arusaadav, siis miks ei väljastatud dokumente ulatuses, millele ei laiene juurdepääsupiirangud, sh väärteootsust?*
- 4. Palun edastada vaide esitaja poolt soovitud dokumendid, milles märkida ära teave, millele laienevad juurdepääsupiirangud.*

Vastan küsimustele nende esitamise järjekorras:

- 1. TTA-le oli arusaadav, millist konkreetset dokumenti vaide esitaja teabenõudes soovis. Ehkki Erasik ei märkinud ära konkreetset dokumenti, on ainukeseks dokumendiks lisaks tõenditele, mille Erasik ise TTA-le saatis, väärteootsus, kuna väärteomenetlus viidi läbi kiirmenetlusena väärteomenetluse seaduse (VtMS) § 55 kohaselt.*
- 2. Tulenevalt eelmisest vastusest ei saa sellele küsimusele vastata.*
- 3. Väärteootsust ei väljastatud lisaks Erasikule teatatud põhjendustele ka seepärast, et Erasik esitas taolise taotluse pärast kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) § 408¹ lg-s 5 sätestatud tähtaega. Samuti on Erasikule eelnevalt edastatud e-postiga kogu tema poolt nõutud teave väärteomenetluse kohta (vt lisa 1) TTA seisukohalt on Erasikule taotletav teave juba antud (AvTS § 17 lg 1 p 6) ja puudub alus teabenõude veelkordseks täitmiseks (AvTS § 23 lg 2 p 1).*
- 4. TTA esitab palutud väärteomenetluse otsuse (lisa 2). Juurdepääsupiirang laieneb menetlusaluse isiku telefoninumbri.*

Kuna eeltoodud vastusest jäi Andmekaitse Inspeksioonile arusaamatuks, millest tulenevalt leiab Tallinna Transpordiamet, et teabenõude esitamise aeg on seotud KrMS § 408¹ lg-ga 5 ning miks ei väljastatud vaide esitajale väärteootsust ulatuses, millele piirangud ei laiene. Seega tegi inspeksioon Tallinna Transpordiametile täiendava järelepärimise, millele Tallinna Transpordiamet vastas järgnevalt:

Andmekaitse inspeksioon vaatab läbi Erasiku vaiet Tallinna Transpordiameti tegevuse peale teabenõudele vastamisel. Esitasite Tallinna Transpordiametile (TTA) vaide läbivaatamise käigus täiendavalt 4 küsimust:

- 1. Millest tulenevalt leiab Tallinna Transpordiamet, et teabenõude esitamise aeg on seotud KrMS § 408¹ lg-ga 5?*
- 2. Millisel õiguslikul jäeti teabenõue täitmata teabenõudja poolt soovitud viisil?*
- 3. Kui vaide esitaja on soovinud teabenõude täitmist AvTS § 17 lg 1 p 6 soovitud viisil, siis palun edastada vastav teabenõue, milles vaide esitaja on seda soovinud?*
- 4. Kuna vaide esitajale ei ole tema poolt soovitud dokumenti väljastatud, siis mille alusel luges Tallinna Transpordiamet teabenõude täidetuks?*

Vastan küsimustele nende esitamise järjekorras:

1. TTA möönab, et tõlgendab väärtalt KrMS § 408^l lg-t 5. Antud õigusnorm ei ole asjakohane, kuna TTA on teabenõudjale esitanud juriidilisest isikust süüdlase kohta teda tuvastada võimaldavad andmed.

2. Teabenõue täitmata jätmise õiguslikuks aluseks on AvTS § 23 lg 2 p 1.

3. TTA edastas vaide esitajale sisuliselt teabenõudes sisalduva info, kuna vaide esindaja esitas TTA-le väärteoteate. TTA möönab, et vastavalt VTMS § 59 lg 2 kohaselt tulnuks väärteoteate esitajale esitada üksnes teade väärteomenetluse algatamata jätmise kohta, kuid heast tahtest innustatuna pidas TTA vajalikuks teavitada vaide esitajat ka algatatud väärteost ja selle tulemusest. Vaide esitaja aktsepteeris temale esitatud teavet TTA poolt esitatud viisil, kuna ta laskus kirjavahetusse esitatud info kohta selgituse saamiseks ning info täpsustamiseks. Vaide esitaja ja TTA vastavasisuline kirjavahetus on ära toodud 12.11.2018 kirja nr 4.-1/18/608 lisa 1.

4. Tallinna Transpordiamet luges teabenõude täidetuks AvTS § 23 lg 2 p 1 alusel, kuna täitis sisuliselt teabenõude (vt vastuse punkte 2 ja 3). Nimetatud teabenõude täitmine on AKI-le saadetud 9.11.2018 kirja 4-1/18/608 lisa 1.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Tallinna Transpordiamet teabevaldajana

AvTS § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega on väärteomenetluses koostatud dokumendid, sh väärteootsus, koostatud/saadud avalikke ülesandeid täites ehk avalik teave avaliku teabe seaduse mõistes. Sama seaduse § 3 lg 2 kohaselt võib avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras.

AvTS § 5 lg 1 punkt 1 sätestab, et teabevaldajaks on riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus. Kuna Tallinna Transpordiamet (TTA) on Tallinna linna ametiasutus, siis on TTA teabevaldajaks avaliku teabe seaduse mõistes ning saab oma valduses olevale teabele juurdepääsu piirata üksnes juhul, kui selleks on seadusest tulenev alus ja osale, millele piirangud kohalduvad. Nimelt sätestab AvTS § 38 lg 2, et kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei laiene. Seega ka juhul, kui teabenõudja poolt soovitud dokument sisaldab piiranguga teavet, ei tähenda see seda, et sellist dokumenti üldse ei väljastata, vaid sellisel juhul tuleb väljastada dokument ulatuses, millele juurdepääsupiirang ei laiene.

Teabenõuete menetlemine

Isiku õigus teabenõuet esitada tuleneb avaliku teabe seadusest (AvTS). AvTS § 1 sätestab selle seaduse eesmärgi, milleks on tagada üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igatüüpe juurdepääsu võimalus, lähtudes demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi ning avatud ühiskonna põhimõtetest ning luua võimalused avalikkuse kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle. Seega ei pea teabenõudja avaliku teabe seaduse alusel teavet küsides põhjendama, milleks ta teavet soovib, v.a juhul, kui soovitakse ka piiranguga isikuandmeid. Muul juhul väljastatakse see osa teabest või dokumendist, millele piirangud ei laiene.

Väärteomenetluse ajal (kuni otsuse jõustumiseni) kehtib menetluse käigus saadud ja koostatud dokumentidele juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 punkti 1 alusel kõigile dokumentidele ning dokumentidele võimaldatakse juurdepääs vastavalt väärteomenetluse seaduses sätestatule.

Peale väärteomenetluses tehtud otsuse jõustumist väärteomenetluse seadus enam dokumentidele juurdepääsu korda ei reguleeri, v.a väärteotsuste avalikustamise ulatust, mis on sätestatud VTMS §-s 62. VTMS § 62 lg 2 kohaselt on kohtuvälises menetluses tehtud otsuse avaldamine pärast otsuse tegemist lubatud kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) § 408¹ lõigetes 2 ja 3 ette nähtud tingimustel, arvestades kohtuvälise menetluse erisusi.

Seaduse seletuskirja kohaselt kohtuvälises menetluses tehtud otsuste avaldamine ei tähenda otsuse avalikustamist internetis, nagu on kohustuslik kohtuotsuste puhul. Avaldamine VTMS § 62 lg 2 puhul tähendab eelkõige võimalust ja luba tehtud otsuse kohta andmete andmist massiteabevahenditele ning kolmandatele isikutele. Oluline on aga, et sealjuures ei avaldataks andmeid suuremas ulatuses, kui on ette nähtud KrMS § 408¹ lõigetes 2 ja 3 kohtuotsuste avalikustamise puhul.

Kuna antud juhul küsis vaide esitaja oma 19.10.2018 teabenõudes väärteomenetluses tehtud jõustunud otsust ehk konkreetset dokumenti, siis keeldumine teabe/dokumendi väljastamisest täies ulatuses põhjusel, et teabele on kehtestatud juurdepääsupiirangud AvTS § 35 lg 1 punktide 11 ja 12 alusel, ei olnud õiguspärane.

Samas vastuses inspeksiooni järelepärimisele on TTA selgitanud, et piiranguga teabeks vaide esitaja soovitud väärteotsuses on ainult isiku telefoninumber. Seega jääb inspeksioonile arusaamatuks, milliseid delikaatseid andmeid väärteotsus sisaldas, millele TTA oma vastuses vaide esitajale viitas. Nagu juba eelpool märkisin, et kui dokument sisaldab ka mingis osas piiranguga teavet, ei tähenda see seda, et sellist dokumenti üldse ei väljastata, vaid sellisel juhul tuleb väljastada see osa teabest/dokumendist, millele piirangud ei laiene.

Lisaks eeltoodule on TTA vastuses inspeksiooni järelepärimisele selgitanud: „*TTA edastas vaide esitajale sisuliselt teabenõudes sisalduva info, kuna vaide esindaja esitas TTA-le väärteoteate. TTA mõnab, et vastavalt VTMS § 59 lg 2 kohaselt tulnuks väärteoteate esitajale esitada üksnes teade väärteomenetluse algatamata jätmise kohta, kuid heast tahtest innustatuna pidas TTA vajalikuks teavitada vaide esitajat ka algatatud väärteost ja selle tulemusest. Vaide esitaja aktsepteeris temale esitatud teavet TTA poolt esitatud viisil, kuna ta laskus kirjavahetusse esitatud info kohta selgituse saamiseks ning info täpsustamiseks. Vaide esitaja ja TTA vastavasisuline kirjavahetus on ära toodud 12.11.2018 kirja nr 4.-1/18/608 lisa*“.

Andmekaitse Inspeksioon siinkohal TTA seisukohaga ei nõustu. Juhin TTA tähelepanu sellele, et vahet tuleb teha, millal on TTA-l kui väärteomenetlejal omaalgatuslikult VTMS §-st 59 tulenevalt kohustus teavitada väärteoteate esitajat ning millal on tegemist teabenõudega, mida võib esitada iga isik, avaliku teabe seaduse mõistes. Kuna antud juhul on esitatud 19.10.2018 teabenõue avaliku teabe seaduse alusel ning teabenõude esitamise ajaks oli väärteomenetluse otsus jõustunud, siis tuleb vaide esitaja 19.10.2018 pöördumist käsitleda teabenõudena, millele vastamisel tuleb lähtuda AvTS-st mitte VTMS §-st 59.

TTA on vastuses inspeksiooni järelepärimisele asunud ka seisukohale, et *Eraisikule on taotletav teave juba antud (AvTS § 17 lg 1 p 6) ja puudub alus teabenõude veelkordseks täitmiseks (AvTS § 23 lg 2 p 1)*.

Kõigepealt juhin siinkohal TTA tähelepanu sellele, et teabenõude täitmisest on keeldutud AvTS § 23 lg 1 p 1 alusel, mitte AvTS § 23 lg 2 p 1 alusel. Samuti ei saa inspeksioon nõustuda TTA-ga selles, et vaide esitajale on juba soovitud info antud. Kuna antud juhul on vaide esitaja soovinud konkreetse dokumendi koopiati oma e-posti aadressile, siis oli TTA-l kohustus (AvTS § 17 lg-st 1 tulenevalt) väljastada teabenõudjale soovitud teave/dokument tema e-posti aadressile. Inspeksioon selgitab, et AvTS § 17 lg 1 sätestab teabenõude täitmise viisid, kuidas teabenõudja saab teabe väljastamist nõuda, kuid ei anna teabevaldajale õigust omaalgatuslikult otsustada, millisel viisil teabenõue täidetakse. AvTS § 17 lg-st 1 tulenevalt otsustab teabenõude täitmise viisi teabenõudja. Siinkohal ei oma tähtsust, et vaide esitaja on eelnevalt küsinud sama

menetluse kohta selgitusi ning talle on vastatud, millise paragrahvi alusel on süüdlas karistatud.

Kuna antud juhul on teabenõudja soovinud dokumenti oma e-posti aadressile, siis ei saa TTA otsustada, et täidab teabenõude muul viisil, seda enam, et antud juhul pole ka edastatud kogu dokumendis olevat piiranguta teavet (näiteks trahvisummat). Seega ei saa lugeda teabenõuet ka eelnevalt nõuetekohaselt täidetuks. Juhud, millal on teabevaldajal võimalus keelduda teabenõude täitmisest teabenõudja poolt soovitud viisil (jätta soovitud dokument väljastamata), on ära toodud AvTS § 17 lg-s 2. Teabenõude vastusest ei nähtu ühtegi põhjust, miks ei ole võimalik teabenõuet täita vaide esitaja soovitud kujul ehk väljastada soovitud dokumenti ulatuses, millele piirangud ei laiene, vaide esitaja e-posti aadressile.

Eeltoodust tulenevalt tuleb Tallinna Transpordiametil vaide esitaja 19.10.2018 teabenõue uuesti läbi vaadata ning väljastada see osa teabest/dokumendist, millele piirangud ei laiene. Väljastamata jäetud teabe osas tuleb keeldumist põhjendada.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson

peainspektor

peadirektori volitusel